

"YASHIL IQTISODIYOT
VA TARAQQIYOT"

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI:
"O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASI

23-24
OKTYABR

23-24
OCTOBER
2025

2030
UZBEKISTAN
STRATEGY

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI

IV
GLOBAL VA
UZBEKISTON –
2030
DUNYO
IQTISODIYOT
STRATEGIYA
"O'ZBEKISTON –
2030"
FORUM

GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI:
"O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASI

GLOBAL AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS: "UZBEKISTAN-2030" STRATEGY

ГЛОБАЛЬНЫЕ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ:
СТРАТЕГИЯ «УЗБЕКИСТАН –2030»

FORUM

YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT

2025

ELEKTRON ILMIY JURNAL

MAXSUS SON

- MACROECONOMIC STABILITY
- LABOR MARKET IN THE GREEN ECONOMY
- GLOBAL ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
- GREEN INVESTMENT AND FINANCING
- GREEN TECHNOLOGIES
- ECO-TOURISM
- GREEN INNOVATIONS

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

TASHKENT
STATE
UNIVERSITY OF
ECONOMICS

2nd CONFERENCE
BANKING /
FINANCIAL
DIRECTION
THE PRIVATE

BANK-MOLIYA TIZIMI
VA XUSUSIY SEKTORNI
RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI

2030

**TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: “O‘ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASI FORUMI

(MAXSUS SON)

TOSHKENT–2025

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

ISBN: 978-9910-8110-8-1

UO'K: 004.89(575.1)(062)

KBK: 32.813(5O')ya1

T 97

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayeich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INNOVATSION SIYOSATNI AMALGA OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI – OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASI, RAQAMLI MODERNIZATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARI.....	13
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich	
O'ZBEKISTON YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHI: ZARURAT, MAQSADI VA AYRIM MUAMMOLARI, YECHIMLAR	16
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna	
FAN, TA'LIM VA ISHLAB CHIQARISHDAGI SO'NGGI TENDENSIYALAR VA INNOVATSIYALAR	25
To'ychiyev Olimjon Alijonovich	
QURILISH TASHKILOTLARIDA KREDITGA LAYOQATLILIKNI BAHOLASHNI RAQAMLASHTIRISH	30
Mavlanov Normo'min Normamatovich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA DAVLAT XARIDLARINI SAMARALI TASHKIL ETISHDA ELEKTRON SAVDOLARNING AHAMIYATI.....	37
Turabov Sarvar Abdulmalikovich	
O'ZBEKISTONNI MINTAQAVIY TA'LIM VA ILM-FAN HABIGA AYLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	41
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	
HUDUDIY RIVOJLANISH STRATEGIYALARIGA INNOVATSION KOMPONENTLARNI INTEGRATSIYA QILISH USULLARI	46
Muminov Fazliddin Xusniddin o'g'li	
OROL DENGIZI MEROSI: EKOLOGIK FOJIANI BARQAROR EKOTURIZM IMKONIYATLARIGA AYLANTIRISH	52
Zufarova Nozima	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	60
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna	
O'ZBEKISTONDA ISHCHI KUCHI BOZORINING TAKRORIY AMAL QILISHINING NAZARIY JIHATLARI	66
Mamaraximov B.E.	
BANK-MOLIYA TIZIMIDA QIMMATLI QOG'OZLAR VA MOLIYAVIY INSTRUMENTLARDAN FOYDALANISH ORQALI GAROV DIVERSIFIKATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	70
Xolbozorov Husniddin Norbek o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATIDA MARKETINGNING INNOVATSION KONSEPSIYALARI.....	76
Jumayev Olimjon Sadulloyevich, Axmedova Shoxsanam Sindbod qizi	
SAVDO KORXONALARIDA EKOLOGIK MAHSULOTLARNI TARG'IB QILISH VA SOTISHNI RAG'BATLANTIRISH USULLARI	84
Jalalova Dildora Jamolovna	
DIRECTIONS OF FORMING AND PROVIDING A COMPETITIVE EXPORT-ORIENTED ECONOMY IN UZBEKISTAN	87
Asatullaev Khurshid Sunatullaevich, Nasirkhodjaeva Dilafruz Sabitkhanovna, Abdullayeva Madina Kamilovna	
FROM SCIENCE TO BUSINESS: HOW UNIVERSITIES STIMULATE INNOVATION	94
Prof. A. Bobozhonov, Prof. A.M. Shatre, Assoc. Prof. V. Kirilova Vladimirova, prof. R.Kh. Karlibaeva	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN TECHNOLOGIES IN UZBEKISTAN BASED ON ADVANCED INTERNATIONAL EXPERIENCE	100
Otamuratov Sarvar	
SPECIFIC FEATURES OF MIGRATION FROM UZBEKISTAN AND PROSPECTS FOR ORGANIZATIONAL IMPROVEMENT	105
Sabirova Lola Shavkatovna, Shaislamova Nargiza Kabilovna	

KORXONA BARQAROR AXBOROT TIZIMINI YARATISH QIYINCHILIKLARI.....	112
Abidov Abdujabbar Abduxamidovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIGA FOIZ RISKINING TA'SIRI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	119
Isakov.J.Ya	
CREATION OF A MECHANISM FOR THE DEVELOPMENT AND INTRODUCTION OF A MODEL OF COMPLETE TRANSITION TO THE NETZERO ENERGY SYSTEM IN UZBEKISTAN	127
Makhmudova Guljakhon N., Gulomova Nigora Farxadovna	
УСИЛЕНИЕ ВОЗДЕЙСТВИЯ ХОЗЯЙСТВЕННОГО МЕХАНИЗМА НА СТОИМОСТНУЮ ОЦЕНКУ ОСНОВНЫХ ФАКТОРОВ ПРОИЗВОДСТВА.....	133
Алишер Расулев, Сергей Воронин	
РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В РАЗВИТИИ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПЕРСПЕКТИВА И ПРИКЛАДНЫЕ РЕШЕНИЯ ДЛЯ ИХ ПЕРЕХОДА К МСФО.....	143
Эргашева Шахло Тургуновна	
DEVELOPMENT PROSPECTS OF AGRICULTURAL ECONOMIC ACTIVITY UNDER DIGITAL TRANSFORMATION	151
Boburjon Vafoev	
ENERGETIKA TIZIMIDAGI KORXONALAR MOLIYAVIY HOLATINING TAHLILI.....	157
Matnazar Yusupovich Raximov	
АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ	162
Очилова Хилола Фармоновна	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR	167
Abdullayev Suyun Artikovich	
THE INTERCONNECTION BETWEEN DIGITAL LEARNING PLATFORMS AND THE DIGITAL ECONOMY.....	171
Kuchkarov Takhir Safarovich, Kholmonov Shodiyor Karshiboyevich	
BANK-MOLIYA TIZIMI VA XUSUSIY SEKTORNI RIVOJLANTIRISHDA YANGI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA BANK FAOLIYATINI RAQAMLASHTIRISH IMKONIYATLARI	174
Norov Akmal Ruzimamatovich	
РАЗВИТИЕ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И ЧАСТНОГО СЕКТОРА В РАМКАХ ПЕРСПЕКТИВ ВСТУПЛЕНИЯ ВО ВСЕМИРНУЮ ТОРГОВУЮ ОРГАНИЗАЦИЮ	180
У.А.Юлдашева	
ЗЕЛЕННЫЕ ПОТРЕБИТЕЛИ - ПУТИ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕННОГО РОСТА В РАМКАХ УСТОЙЧИВОЙ ЭКОНОМИКИ	185
Дехканова Наргиза Шарифовна	
ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ АУДИТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	192
Ходжаева М.Х.	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	199
Akbarova Barno Shuxratovna	
SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH THROUGH TOURISM UNDER THE GREEN ECONOMY FRAMEWORK	204
Jumayev Akbar Mahmudovich	
MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA BANK TIZIMINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	210
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA MINTAQAVIY SANOAT KORXONALARIDA KORPORATIV MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OPTIMALLASHTIRISH	216
Matrizayeva Dilaram Yusupbayevna	
UZBEKISTAN AT THE CROSSROADS OF HISTORY AND GREEN INNOVATION: FROM THE GREAT SILK ROAD TO A SUSTAINABLE FUTURE	220
Avalova Gulshod Murodullayevna	

ГЛАВНЫЕ ВЕКТОРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	226
Абдуллаева М.К.	
ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN THE INDUSTRIAL CLUSTERS SYSTEM IN UZBEKISTAN: MODERN TRENDS AND DEVELOPMENT PROSPECTS.....	233
Kholikova Rukhsora Sanjarovna	
HUDUDDAGI KICHIK BIZNESNING SAMARALI TARKIBIY TUZILMASINI SHAKLLANTIRISHDA MUTASSADI TASHKILOTLARNING O'ZARO UYG'UN HARAKATINI TASHKIL ETISH.....	239
Sharipov Kuvondik Baxtiyorovich	
BUSINESS ANALYTICS IN HISTORICAL PERSPECTIVE: LESSONS FROM THE INDUSTRIAL REVOLUTION TO THE DIGITAL AGE	246
Burhanova Sabo Tulanovna	
"COST ENGINEERING"NING NAZARIY ASOSLARI VA UNI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI.....	252
Zaynitdinova Umida Djalalovna	
FEATURES AND WAYS OF FURTHER DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY.....	256
Kobilov Alisher, Majidova Irodahon	
ПИЩЕВАЯ ИНДУСТРИЯ УЗБЕКИСТАНА: АГРАРНЫЙ ИМПУЛЬС, ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ И ЦЕНОВАЯ КОНЪЮНКТУРА.....	263
Юлдашев Голибжон Тургунович, Элдорбеков Гофурбек Искандарбек угли	
INCOME INEQUALITY AND MACROECONOMIC DETERMINANTS IN UZBEKISTAN: AN EMPIRICAL ANALYSIS	273
Muhammad Eid Balbaa, Marina Sagatovna Abdurashidova	
РЫНОК ТРУДА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	276
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
EKOLOGIK QO'RIQXONALARDA MONITORING JARAYONLARINING IQTISODIY VA TASHKILIY AHAMIYATI	282
Homidov Hamdam Hasan o'g'li	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	288
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
SUSTAINABLE TOURISM AND BIODIVERSITY PROTECTION: CASE OF UZBEKISTAN WITHIN THE UNESCO WORLD HERITAGE FRAMEWORK.....	294
Yuldasheva Dilnoza Ulugbekovna	
ПРАКТИЧЕСКОЕ ПРИМЕНЕНИЕ НЕЙРОМАРКЕТИНГА НА МАРКЕТПЛЕЙСАХ (WILDBERRIES, UZUM MARKET, ЯНДЕКС МАРКЕТ)	300
Юлдашев Жамшид Абрамович	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК СТИМУЛ РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА.....	309
Шаюсупова Наргиза Тургуновна	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANISHI O'ZBEKISTONNING XALQARO SAVDOSIGA VA IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TAHDID SIFATIDA.....	315
Mamatov Mamajan Ahmadjonovich	
SUG'URTA TASHKILOTLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH VA INNOVATSION SUG'URTA MAHSULOTLARINI JORIY QILISH MASALALARI	321
Xalikulova Gulzada Tadjimuratovna	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT BOZORIDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH ORQALI BARQAROR ISTE'MOLNI RAG'BATLANTIRISH	333
Eshmatov Sanjar Azimqulovich	
ИННОВАЦИОННЫЕ ЗЕЛЁНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ ОПЫТ И НАЦИОНАЛЬНАЯ ПРАКТИКА	337
Назарова Ра'но Рустамовна, Мусаева Гавхар Ахматжон кизи	
YASHIL IQTISODIYOTDA MEHNAT BOZORI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI	343
Homidjonov Fozilxon Umarxon o'g'li, Haydarov Kamoliddin Baratovich	

GREEN INVESTMENT: PATHWAYS TOWARD A SUSTAINABLE FUTURE.....	348
Odilova Sitara Sayfitdin kizi	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	351
Kutbitdinova Mohigul Inoyatovna	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA YASHIL TEXNOLOGIYALAR VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BARQAROR RIVOJLANISHGA TA'SIRI	356
Metyakubov Azamat Djumanazarovich	
ELEKTR SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	361
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
УЧЕТ ЗАТРАТ И МЕТОДЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ В НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ	368
Махкамova Саида Гайратовна	
MILLIY HISOBLAR TIZIMIDA INTELLEKTUAL MULK MAHSULOTLARINI MAKROIQTISODIY DARAJADA HISOBGA OLISHNING METODOLOGIK ASOSI.....	375
Sunnatov Muxtor Ne'matovich	
RENEWABLE ENERGY AND MACROECONOMIC STABILITY IN CENTRAL ASIA: PATHWAYS WITHIN THE GREEN ECONOMY	382
Khabibullo Abdullaev	
JAHON SUG'URTA AMALIYOTI ASOSIDA O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORIDA YANGI RIVOJLANISH YO'NALISHLARI.....	387
Abdimovminova Saodat Taxirjonovna	
INTEGRATING DATA SCIENCE INTO GREEN FINANCING AND ECO-INNOVATIONS: ACHIEVING THE GOALS OF UZBEKISTAN-2030	397
Norboev Odil Abraevich, Kungratov Ilmurod Kuzibay ugli	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINI DIVERSIFIKATSIYALASH AMALIYOTI VA ISTIQBOLLARI	404
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li	
СОЗДАНИЕ ЗЕЛЕННОГО ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО КОРИДОРА В ЕВРОПУ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ АЗЕРБАЙДЖАНА, КАЗАХСТАНА И УЗБЕКИСТАНА.....	411
Лала Гамидова Адиль, Арзуман Гусейнов Айдын	
MAHALLA TIZIMIDA AHOLINI OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARIGA BO'LGAN ISTE'MOL TALABLARI MODEL.....	419
S. Qulmatova	
AHOLI ICHKI MIGRATSIYASINING MEHNAT BOZORIGA TA'SIRINI STATISTIK O'RGANISH	427
Mirolimov Mirislom Mirshokir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	434
Jumaniyozova Mukaddas Yuldashevna	
ЗЕЛЁНЫЕ ФИНАНСЫ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	438
Фаттахова Муниса	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASI FAOLIYATINI DAVLAT TOMONIDAN MUVOFIQLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	444
Tuxtamishev Shodimurod Qurbonboyevich	
MARKETING TADQIQOTLARI ASOSIDA MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH	452
Xojiyev Elshod Yoqub o'g'li	
СПОСОБЫ УПРАВЛЕНИЯ НАУЧНЫМИ УЧРЕЖДЕНИЯМИ В ЦЕЛЯХ ПЕРЕХОДА НА РАЗРАБОТКУ ЗЕЛЕННЫХ ИННОВАЦИЙ	459
Юдаков Александр Андреевич	
O'ZBEKISTONNI JAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LISHINING OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHGA TA'SIRI	466
Axmedova N.A.	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KLASTERLAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI	471
Sherkulov Shohruh Erkin o'g'li	
DEVELOPMENT SCENARIOS OF UZBEKISTAN'S ACTIVE LABOR FORCE UNTIL 2030 AND THEIR ECONOMIC IMPLICATIONS	476
Ganiev Bakhtiyor Zulfikor ugli, Rakhmonov Bekzod Sharibjon ugli	
РАЗВИТИЕ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ КАК ФАКТОР СТИМУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН В УЗБЕКИСТАНЕ	481
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
YASHIL ENERGETIKA VA UNING IQTISODIY TARAQQIYOTDAGI O'RNI	488
Babadjanova Malika Ruzimova	
BENCHMARKING IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY: STRATEGIES FOR SUSTAINABLE COMPETITIVENESS	492
Abdurashidova Nigora	
УЗБЕКИСТАН СТРЕМИТСЯ К УСТОЙЧИВОМУ ЭКОНОМИЧЕСКОМУ РОСТУ, ВНЕДРЯЯ ПРИНЦИПЫ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ	498
Сагдуллаева Гулнора Ботыровна	
O'ZBEKISTONDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN KOMPANIYALARNING GLOBAL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI	502
Sharipov Ixtiyor Baxtiyorovich	
ZAIF BANDLIKDAN UNUMLI BANDLIK SARI TRANSFORMATSIYA: O'ZINI O'ZI BAND QILISH	507
Qurbonov Samandar Pulatovich	
ВОЗОБНОВЛЯЕМАЯ ЭНЕРГИЯ В ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ТЕКУЩИЕ ТЕНДЕНЦИИ И БУДУЩЕЕ РАЗВИТИЕ	514
Меҳрибан Самедова Тофик	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIRI	521
Zafar Alisherovich Mamadiev, Nodira Isametdinovna Xasanxonova	
SAVDO KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA INTEGRATSIYA QILISH MEKANIZMLARI	526
Ablazov Lazizbek Abdiquosimovich	
TIJORAT BANKLARINING TRANSFORMATSIYASI JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH	530
Ziyadullaev Z.	
TO'LOV TIZIMI KONSEPTUAL MODELINING SHAKLLANISH TAMOYILLARI	537
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
STAFF PERFORMANCE EVALUATION BASED ON KPI SYSTEM INDICATORS	546
Rakhmatullaeva Shakhnoza Khamidovna, Sadriddinova Sevinchkhon	
SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY IN THE CONTEXT OF GLOBAL ECONOMIC TRENDS	555
Svetlana Yurievna Shatokhina	
MILLIY TARBIYA OMILLARI VA MILLIY MADANIY YONDASHUV ASOSIDA TALABALARDA O'QUV TASHABBUSKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-AMALIY ASOSLARI	560
Azimova Nilufar Nuriddinovna	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI TA'MINLASHDA BANK RESURLARINING ROLI	567
Xodjayeva Jeyrona Ravshonbek qizi	
O'QUV DASTURINI INTEGRATSIYALASH VA YASHIL KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH: AKADEMIK VA SANOAT O'RTASIDAGI TAFOVUTNI YOPIISH	572
Qo'ziqulova Dilfuzaxon Maxammatisaqovna	
DIGITAL TRANSFORMATION AND DIGITAL PLATFORMS AS A KEY FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS ENTITIES	580
Rizayeva Nilufar Oblakulovna	

IQTISODIY OLIY TA'LIMDA STRATEGIK INNOVATSIYALAR: YASHIL KO'NIKMALARNI MILLIY VA GLOBAL BARQARORLIK MAQSADLARI BILAN MUVOFIQLASHTIRISH	585
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
MARKAZIY OSIYODA YASHIL IQTISODIYOT: BARQAROR RIVOJLANISH YO'LIDAGI TO'SIQLAR VA ISTIQBOLLAR.....	594
Aminov Shovkat O'ktam o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	598
Саидахмедова Аида Мирзаевна	
ПОВЫШЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ И СНИЖЕНИЕ РИСКОВ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ НА ОСНОВЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ТРАНЗАКЦИЙ В ФИНАНСОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМАХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СОВРЕМЕННЫХ СИММЕТРИЧНЫХ КРИПТОСИСТЕМ.....	605
Рахимбердиев Қ.Б.	
ИНТЕГРАЦИЯ ФИНАНСОВЫХ И СТРАХОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ДЛЯ СТИМУЛИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА	612
Ш.Ф.Кобилжонова	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КАПИТАЛА ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И ЧАСТНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ	618
Д.А.Юлдашева	
РОЛЬ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И СТРАХОВЫХ МЕХАНИЗМОВ В СТИМУЛИРОВАНИИ РАЗВИТИЯ ЧАСТНОГО СЕКТОРА	624
Г.Т.Ахмедова	
SUG'URTA BOZORI FAOLIYATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TRANSFORMATSIYALASH VA UNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	630
Saidov Farrux Faxriddinovich	
OPPORTUNITIES TO ENSURE SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE ENERGY SECTOR THROUGH THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY.....	635
Ulashov Aliboy Rashid ugli, Istamova Nasiba Narzillo kizi	
INKLYUZIV OLIY TA'LIMDA MUSTAQIL ISHLASH JARAYONINI TASHKILLASHTIRISH	641
Akbarova Kamola Abdugabbor qizi	
YOUTH-DRIVEN PATHWAYS TO GREEN EMPLOYMENT: A THEORETICAL EXAMINATION OF INCLUSIVE ECONOMIC STRATEGIES	646
Suvpulatov Ozodjon Alijon ugli	
KICHIK BIZNES INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALAR VA UNING O'ZBEKISTON UCHUN AHAMIYATI	651
Botirova Xulkar Olimjonovna	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH KLASSTERLARI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YONDASHUVLAR.....	655
Sherkulova Nodirabegim Baxordin qizi	
BIOTECHNOLOGICAL SOLUTIONS IN URBAN PLANNING: OPPORTUNITIES AND LIMITATIONS OF "LIQUID TREES"	660
Nosirkulov Asadjon Ahmadjon ugli	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARINING O'RNI.....	663
Fayziyeva Dilso'z Bahodirovna	
KREDIT PORTFELIDA MUAMMOLI KREDITLAR ULUSHINI KAMAYTIRISH YO'LLARI	668
Salixova G.J	
O'ZBEKISTONDA KANDOLAT MAHSULOTLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	672
Boboyorova Maftuna Xaqul qizi, Boboyorov Islombek Xaqul o'g'li	
OLIY TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	675
Xusniddinov Yorqinjon Muhiddin o'g'li	

MODA SANOATIDA CRM TIZIMLARINI ELEKTRON SAVDO PLATFORMALARI BILAN UYG'UNLASHTIRISHDAGI TO'SIQLAR	679
Xalilova Nafisa Komilovna	
ENHANCING FOREIGN ECONOMIC RELATIONS AS A DRIVING FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY	683
Khaitova Feruza Bahrom kizi	
MARKAZIY OSIYO MAMLUKATLARIDA XORIJIY INVESTITSİYALARINING QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIGA TA'SIRI	687
Akishova Shaxnoza Davlet qizi	
BUXORO VILOYATIDA HUNARMANDCHILIK FAOLIYATINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: TAHLIL VA ISTIQBOLLAR.....	693
Ravshanova Gulchexra Ravshanovna	
SANOATNI RIVOJLANTIRISHNING MEXANIZMLARI TURLARI VA OLIMLARNING YONDASHUVLARI	698
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
O'ZBEKISTON BANK-MOLIYA TIZIMIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNING XUSUSIY SEKTOR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	703
Norova Nozima Nabiyeвна	
O'ZBEKISTON BANK-MOLIYA TIZIMIDA REAL SEKTORNI KREDITLASH MEXANIZMLARINI SAMARALI JORIY ETISH VA XUSUSIY SEKTOR RIVOJIGA TA'SIRI.....	709
Abduxomidov Ikromjon Maxamadin o'g'li	
MOLIYA TIZIMIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH VA XUSUSIY SEKTOR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI (OZIQ-OVQAT IMPORTI MISOLIDA).....	715
Rizaev Mirmahmud Xotamjanovich	
YASHIL MARKETING VA ESG INTEGRATSIYASI: STATISTIK TAHLIL VA BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	721
Charos G'ayratova	
ИННОВАЦИОННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО КАПИТАЛА ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ.....	727
Г.А.Хайитбаева	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA TIJORAT BANKLAR TOMONIDAN TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KREDITLASH.....	734
Tajiddinov Jamshiddin Shamsutdinovich	
IQTISODIYOTNING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASIGA XORIJIY INVESTITSİYALAR TA'SIRINI BAHOLASH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	738
Shodiboyeva Dilzoda Farhodjon qizi	
MOLIYA TIZIMI BARQARORLIGI VA BUDJET TUSHUMLARINI OSHIRISHDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNING AHAMIYATI.....	743
Aktamov Akbarjon Aslan o'g'li	
ENSURING SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: AN ECONOMETRIC ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CARBON EMISSIONS AND ECONOMIC DEVELOPMENT.....	748
Shakhriddinova Sitara Tolibjon kizi	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSİYA LOYIHALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ESG TAMOIYLLARINING ROLI	760
Ostonaqulova Gulchehraxon Muhammadyoqub qizi	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOIYLLARI ASOSIDA SANOAT KORXONALARIDA YETKAZIB BERISH STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	769
Yusupov Ulug'bek Mamayusupovich	
YASHIL IQTISODIYOT KONTEKSTIDA MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI MUSTAHKAMLASH: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	776
Isroilov Islomiddin Kamoliddin o'g'li	

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SPORT TASHKILOTLARINING YANGI BIZNES MODELLARINI ISHLAB CHIQISH	782
G'ulomov Musirmon	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIYOTGA XORIJIY INVESTISIYALARNI JALB ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	786
Sharipova Shahnoza Baxtiyorovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTISIYA MUHITIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA INVESTISIYALARNING IQTISODIYOTGA JALB ETILISH HOLATI TAHLILI	795
Karimova Qunduz Atanazarovna	
O'ZBEKISTON TURISTIK XIZMATLAR BOZORIDA BANDLIK TRANSFORMATSIYASINI VA UNI TARTIBGA SOLISH HOLATINI TAHLIL QILISH	804
To'xtayeva Xurshida Farxodovna	
INVESTITSIYA LOYIHALARIGA TA'SIR QILUVCHI INVESTITSIYA RISKLARINI BAHOLASH	811
Zohidova Ruxsora Komiljon qizi	
ТИПЫ НАЦИОНАЛЬНЫХ ФИНАНСОВЫХ РАЗВЕДОК: ОСНОВНЫЕ РАЗЛИЧИЯ, ФОРМЫ И МЕТОДЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	817
Эсанов Шохрух Отабекович	
FACE RECOGNITION PROGRAM IN PYTHON	823
Khurramova Maftunakhon Zhurabekovna, Khurramov Azizjon Bakhodir ugli	
FORMATION OF ACCOUNTING POLICY FOR INTANGIBLE ASSETS	827
Farxod T. Abduvaxidov, Ramazon A. Abdurakhmanov	
O'ZBEKISTON EKSPORT TARKIBINI YUQORI QO'SHIMCHA QIYMATLI MAHSULOTLARGA O'TKAZISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	834
Raximov Eshmurod Normuradovich	
EKSPORT FAOLIYATIDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	838
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi	
TURIZM KLASTERLARIDA TIBBIY XIZMATLAR INTEGRATSIYASI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	841
Yazdanova Shohista Tuyg'un qizi Farxodova Shohnoza Umidbek qizi	
O'ZBEKISTON HAVO TRANSPORTI TIZIMINING JAHON IQTISODIYOTIDAGI O'RNI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	850
Azimova Moxinur Nozimovna	

TO‘LOV TIZIMI KONSEPTUAL MODELINING SHAKLLANISH TAMOYILLARI

Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

“Axborot tizimlari va texnologiyalari” kafedrası katta o‘qituvchisi

Email: toshniyozovsherali@gmail.com

ORCID: 0000-0002-5610-9107

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot zamonaviy to‘lov tizimlarining konseptual modelini shakllantirishning asosiy tamoyillarini o‘rganish va milliy to‘lov tizimlarining rivojlanish yo‘nalishlarini aniqlashni maqsad qiladi. Tadqiqotda nazariy tahlil, qiyosiy tadqiqot va tizimli yondashuv usullaridan foydalanildi. Fidutsiar pullar tizimi, markaziy banklar roli va milliy to‘lov tizimlarining xususiyatlari tahlil qilindi. To‘lov tizimining konseptual modeli uch asosiy komponentdan iborat ekanligi aniqlandi: institusional asos (markaziy bank va moliyaviy institutlar), texnologik infratuzilma va tartibga solish mexanizmlari. Milliy to‘lov tizimlarining samaradorligi ushbu komponentlarning muvofiqlashtirilgan ishlashiga bog‘liqligi ko‘rsatildi. Zamonaviy to‘lov tizimlarining konseptual modeli fidutsiar pullar asosida qurilgan bo‘lib, markaziy bank nazoratida milliy valyutada operatsiyalar uchun optimal muhit yaratadi.

Kalit so‘zlar: to‘lov tizimi, konseptual model, fidutsiar pullar, milliy to‘lov tizimi, markaziy bank, moliyaviy texnologiyalar, raqamli iqtisodiyot.

Abstract: This study aims to examine the fundamental principles of forming a conceptual model of modern payment systems and to identify the development directions of national payment systems. The research applied theoretical analysis, comparative research, and a systemic approach. The fiduciary money system, the role of central banks, and the features of national payment systems were analyzed. It was found that the conceptual model of a payment system consists of three main components: the institutional basis (central bank and financial institutions), technological infrastructure, and regulatory mechanisms. The efficiency of national payment systems depends on the coordinated functioning of these components. The conceptual model of modern payment systems is based on fiduciary money, creating an optimal environment for national currency operations under the supervision of the central bank.

Key words: payment system, conceptual model, fiduciary money, national payment system, central bank, financial technologies, digital economy.

Аннотация: Данное исследование направлено на изучение основных принципов формирования концептуальной модели современных платежных систем и определение направлений развития национальных платежных систем. В работе использованы методы теоретического анализа, сравнительного исследования и системного подхода. Были рассмотрены система фидуциарных денег, роль центральных банков и особенности национальных платежных систем. Установлено, что концептуальная модель платежной системы состоит из трех основных компонентов: институциональной основы (центральный банк и финансовые институты), технологической инфраструктуры и механизмов регулирования. Показано, что эффективность национальных платежных систем зависит от согласованного функционирования этих компонентов. Концептуальная модель современных платежных систем построена на основе фидуциарных денег и создает оптимальную среду для операций в национальной валюте под контролем центрального банка.

Ключевые слова: платежная система, концептуальная модель, фидуциарные деньги, национальная платежная система, центральный банк, финансовые технологии, цифровая экономика.

KIRISH

Globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida to‘lov tizimlari moliyaviy barqarorlikni ta‘minlash, iqtisodiy munosabatlarni tartibga solish hamda ichki va tashqi hisob-kitoblarning uzluksizligini kafolatlashda muhim

o‘rin egallaydi. Bugungi kunda ular naqd pullarga muqobil bo‘lgan eng asosiy vositalardan biri sifatida keng qo‘llanilib, banklar va moliyaviy institutlar tomonidan ko‘rsatiladigan fundamental xizmatlar qatoriga kiradi.

To‘lov tizimi mohiyatan huquqiy normalar, iqtisodiy jarayonlar hamda texnik-infratuzilmaviy yechimlar majmuasidan iborat bo‘lib, iqtisodiy subyektlar o‘rtasida naqd pulsiz mablag‘lar aylanishini ta‘minlaydi. Shu bilan birga, pul tizimi tarixiy jarayonlar natijasida shakllangan va qonuniy asoslarda mustahkamlangan tuzilma sifatida pul muomalasini tartibga soluvchi asosiy institutdir. Unda milliy valyuta, tangalar, hisob birliklari va boshqa qiymat saqlovchilar (jumladan, qimmatbaho metallar) muomaladagi pul belgisi sifatida e‘tirof etiladi.

Zamonaviy iqtisodiy tizimlarda milliy to‘lov tizimlari markaziy banklar nazoratida tashkil etilib, mamlakat ichidagi hisob-kitoblarning milliy valyutada amalga oshirilishini ta‘minlaydi. Shu bilan birga, ushbu tizimlarning samaradorligi ularning konseptual modeli va tamoyillariga bevosita bog‘liqdir. Hozirgi paytda to‘lov tizimlari infratuzilmasining rivojlanishi iqtisodiy xavfsizlik, xalqaro moliyaviy integratsiya va raqamli iqtisodiyotda barqaror muhitni shakllantirish nuqtayi nazaridan dolzarb masalaga aylanmoqda.

Ayni paytda, fidutsiar pullar (ya‘ni, qimmatbaho aktivlar bilan ta‘minlanmagan, ammo hukumat tomonidan qonuniy to‘lov vositasi sifatida tan olingan milliy valyutalar) asosida faoliyat yurituvchi to‘lov tizimlari alohida ilmiy e‘tibor talab qilmoqda. Dunyo amaliyotida rubl, dollar, yevro, iyena, yuan kabi valyutalarning keng qo‘llanishi ularning universal moliyaviy vosita sifatida tan olinganidan dalolat beradi. Shu sababli, to‘lov tizimlarining konseptual modelini shakllantirishda fidutsiar pullarning iqtisodiy tabiati, markaziy bankning tartibga soluvchi roli va texnologik infratuzilmaning rivojlanish darajasi o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqliklarni ilmiy jihatdan chuqur o‘rganish zarur hisoblanadi.

Shunday qilib, zamonaviy sharoitda to‘lov tizimlarining konseptual modelini yaratish masalasi nafaqat iqtisodiy, balki institusional va texnologik jihatdan ham kompleks yondashuvni talab etadigan ilmiy muammo sifatida namoyon bo‘lmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

To‘lov tizimlarining nazariy va amaliy asoslarini tadqiq etishda xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy ishlari hamda xalqaro moliyaviy institutlarning hujjatlari muhim manba sifatida xizmat qilmoqda. Jumladan, O.V. Марченко [1] Rossiya tajribasi misolida milliy to‘lov tizimining konseptual asoslarini tahlil qilib, uning institusional va huquqiy bazasiga alohida e‘tibor qaratadi. D.A. Кочергин [2] esa elektron pullarning nazariy konsepsiyalari, ularning funksional xususiyatlari va tipologiyasini yoritib, zamonaviy to‘lov vositalarining rivojlanish tendensiyalarini ochib beradi.

Bank for International Settlements tomonidan tayyorlangan “Innovations in retail payments” [3] hamda CPML tomonidan chop etilgan “Digital currencies” [4] hujjatlari global miqyosda to‘lov tizimlarining innovatsion shakllari, raqamli valyutalarning afzalliklari va tartibga solishdagi qiyinchiliklarini tahlil etadi. Yevropa Markaziy bankining virtual valyutalarga oid tahlillari [5] esa ularning moliyaviy xavfsizlikka va barqarorlikka ta‘sirini ko‘rsatadi.

Shuningdek, AQSh Federal Rezerv tizimi tomonidan ishlab chiqilgan “Payment System Risk Policy” [6] hujjati to‘lov tizimlari xavfini boshqarish bo‘yicha amaliy mexanizmlarni ochib beradi. Milliy tajriba nuqtayi nazaridan, O‘zbekiston Respublikasi Markaziy bankining 2020–2025 yillarga mo‘ljallangan strategiyasi [7] mamlakat to‘lov tizimini modernizatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni keng tatbiq etish va xavfsizlikni kuchaytirishga qaratilgan muhim dasturiy hujjatdir.

Bundan tashqari, C.B. Криворучко va B.A. Лопатин [8] milliy to‘lov tizimlarining texnologik asoslari va tartibga solish mexanizmlarini ko‘rib chiqadi. Mahalliy olim S.A. Usmonov [9] esa O‘zbekistonda raqamli iqtisodiyot sharoitida to‘lov tizimlarining rivojlanish tendensiyalarini ilmiy asosda tahlil qiladi. Jahon banki tomonidan tayyorlangan “Digital Payments in Emerging Markets” [10] hisobotida rivojlanayotgan davlatlar uchun raqamli to‘lovlar bo‘yicha muammolar va imkoniyatlar tahlil qilinadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi zamonaviy to‘lov tizimlari konseptual modelining shakllanish tamoyillarini ilmiy asoslash va milliy to‘lov tizimlarini takomillashtirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Ushbu maqsadni amalga oshirish uchun bir qator vazifalar belgilangan. Avvalo, to‘lov tizimlarining nazariy asoslari tahlil qilinib, ularning iqtisodiy mohiyati va funksional ahamiyati aniqlanadi. Shuningdek, konseptual modelning asosiy komponentlari – institusional asos, texnologik infratuzilma va tartibga solish mexanizmlari ilmiy jihatdan o‘rganiladi. Milliy to‘lov tizimlarining xususiyatlari hamda ularning samaradorlik darajasi baholanadi. Bundan tashqari, fidutsiar pullar tizimining ta‘siri chuqur tahlil qilinib, tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, milliy iqtisodiyot sharoitida amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.

TADQIQOT USULLARI

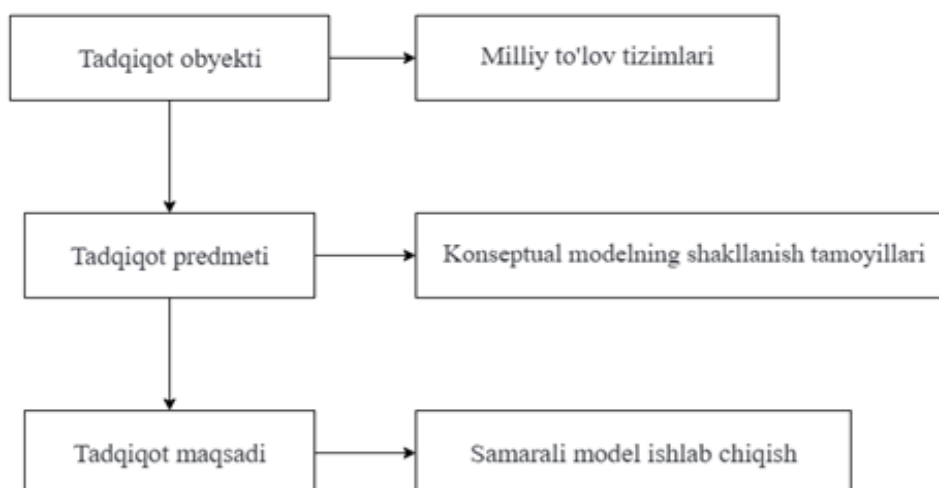
Tadqiqotda quyidagi usullardan foydalanildi:

1-jadval. Tadqiqot metodologiyasi

Usul	Qo'llanish sohasi	Maqsad	Natija
Nazariy tahlil	Adabiyotlarni o'rganish	Konseptual asosni shakllantirish	Nazariy model
Qiyosiy tadqiqot	Xalqaro tajriba	Eng yaxshi amaliyotlarni aniqlash	Benchmark ko'rsatkichlar
Tizimli yondashuv	Model yaratish	Komponentlar o'rtasidagi bog'liqlik	Integral model
Empirik tahlil	Ma'lumotlar tahlili	Gipotezalarni tekshirish	Tasdiqlangan xulosalar

Jadvalda tadqiqot metodologiyasining asosiy usullari ko'rsatilgan. Nazariy tahlil ilmiy asoslarni yaratishga xizmat qilsa, qiyosiy tadqiqot xalqaro tajribani o'rganishga imkon beradi. Tizimli yondashuv komponentlar o'rtasidagi bog'liqlikni ochib beradi, empirik tahlil esa gipotezalarni tekshirish orqali amaliy xulosalar ishlab chiqishni ta'minlaydi.

TAHLIL VA NATIJALAR

1-diagramma. Tadqiqotning maqsadli yo'nalishi

Diagrammada tadqiqotning asosiy mantiqiy ketma-ketligi ko'rsatilgan. Tadqiqot obyekti sifatida milliy to'lov tizimlari belgilangan. Uning predmeti esa konseptual modelning shakllanish tamoyillaridan iborat. Ushbu asoslar tadqiqotning maqsadi – samarali model ishlab chiqish jarayoniga yo'naltirilgan. Diagramma orqali tadqiqotning bosqichma-bosqich izchilligi va ichki mantiqiy bog'liqligi yaqqol namoyon bo'ladi.

Ma'lumotlar manbalari

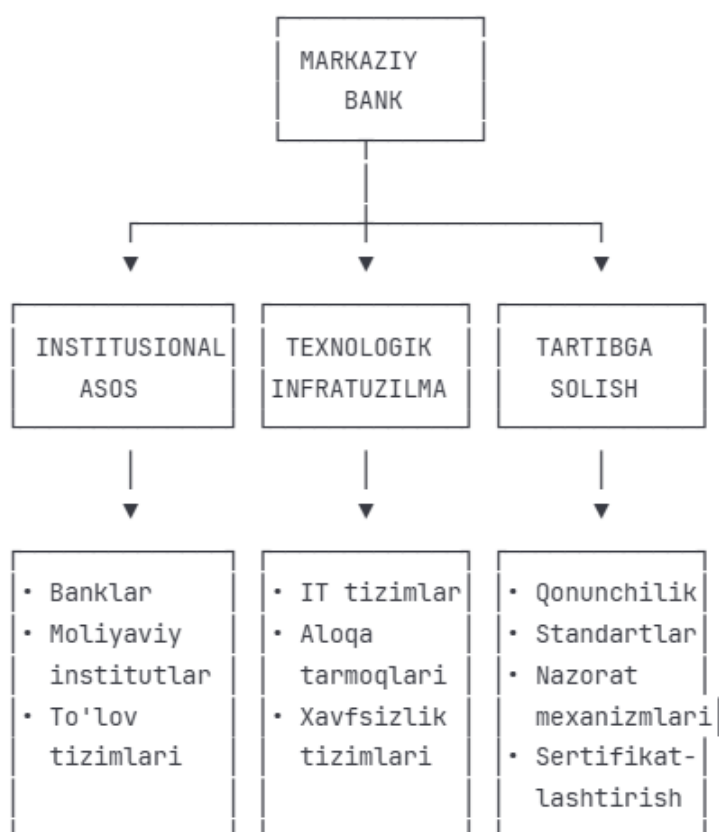
Tadqiqotda quyidagi turdagi manbalardan foydalanilgan:

- Markaziy bank hujjatlari va statistik ma'lumotlar – milliy to'lov tizimlarining rasmiy asoslarini yoritadi.
- Xalqaro moliyaviy tashkilotlar hisobotlari – global tajribani o'rganish imkonini beradi.
- Ilmiy adabiyotlar va monografiyalari – nazariy asoslarni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega.
- Amaliy tajribalar va keis-stadi – real jarayonlarni tahlil qilish orqali amaliy xulosalar chiqarishni ta'minlaydi.

To'lov tizimi konseptual modelining asosiy komponentlari

Tadqiqot natijasida to'lov tizimining konseptual modeli uch asosiy komponentdan iborat ekanligi aniqlandi:

TO'LOV TIZIMI KONSEPTUAL MODEL

2-diagramma. To'lov tizimi konseptual modelining tuzilishi

2-diagrammada to'lov tizimi konseptual modelining asosiy tarkibiy qismlari yoritilgan. Markaziy bank boshqaruv markazi sifatida, institusional asos, texnologik infratuzilma va tartibga solish mexanizmlari orqali tizimning barqarorligi, xavfsizligi hamda samaradorligini ta'minlaydi.

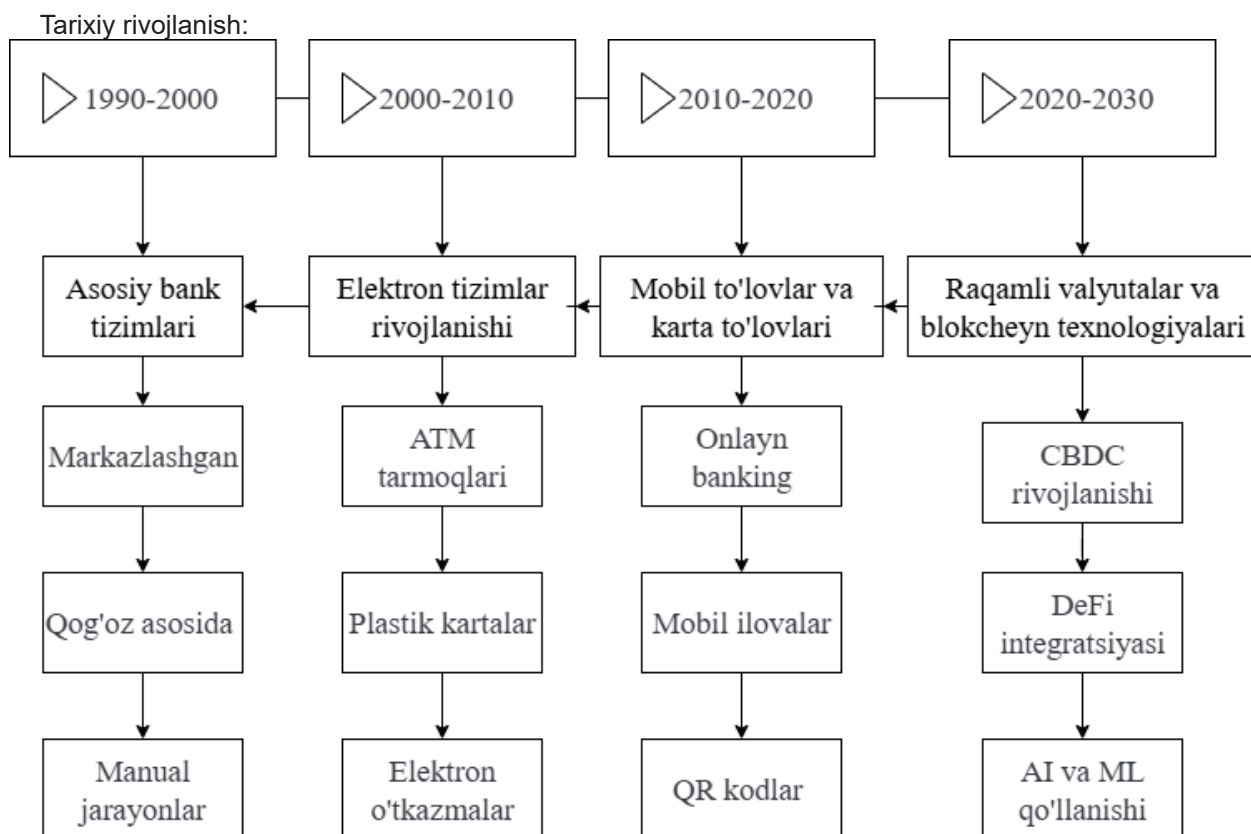
Fidutsiar pullar tizimining xususiyatlari

2-jadval. Fidutsiar pullar tizimining asosiy xususiyatlari

Xususiyat	Tavsif	Afzallik	Kamchilik
Hukumat kafolati	Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanadi	Yuqori ishonch	Siyosiy risklarga bog'liqlik
Qiymat barqarorligi	Markaziy bank nazorati	Inflyatsiya nazorati	Kurs tebranishlari
Qabul qilinishi	Keng tarqalgan	Umumiy tan olinish	Texnologik cheklovlar
Likvidlik	Yuqori aylanish qobiliyati	Oson konvertatsiya	Tizimga bog'liqlik

Jadvalda fidutsiar pullar tizimining asosiy xususiyatlari ko'rsatilgan. Ular hukumat kafolati, qiymat barqarorligi, keng qabul qilinishi va likvidlik kabi jihatlarni o'z ichiga oladi. Afzalliklari yuqori ishonch, inflyatsiya nazorati va konvertatsiya qulayligida namoyon bo'lsa, kamchiliklari siyosiy risklar, kurs tebranishlari va texnologik cheklovlarga bog'liqdir.

Milliy to'lov tizimlarining rivojlanish dinamikasi

3-diagramma. Milliy to'lov tizimlarining evolyutsiyasi

3-diagrammada milliy to'lov tizimlarining tarixiy rivojlanish bosqichlari ko'rsatilgan. 1990–2000-yillarda asosiy bank tizimlari va qog'oz asosidagi manual jarayonlar ustun bo'lgan. 2000–2010-yillarda elektron tizimlar, ATM va plastik kartalar joriy etildi. 2010–2020-yillarda mobil to'lovlar, QR kodlar va onlayn banking kengaydi. 2020–2030-yillarda esa raqamli valyutalar, CBDC, DeFi integratsiyasi hamda AI va ML texnologiyalari qo'llanilishi kutilmoqda.

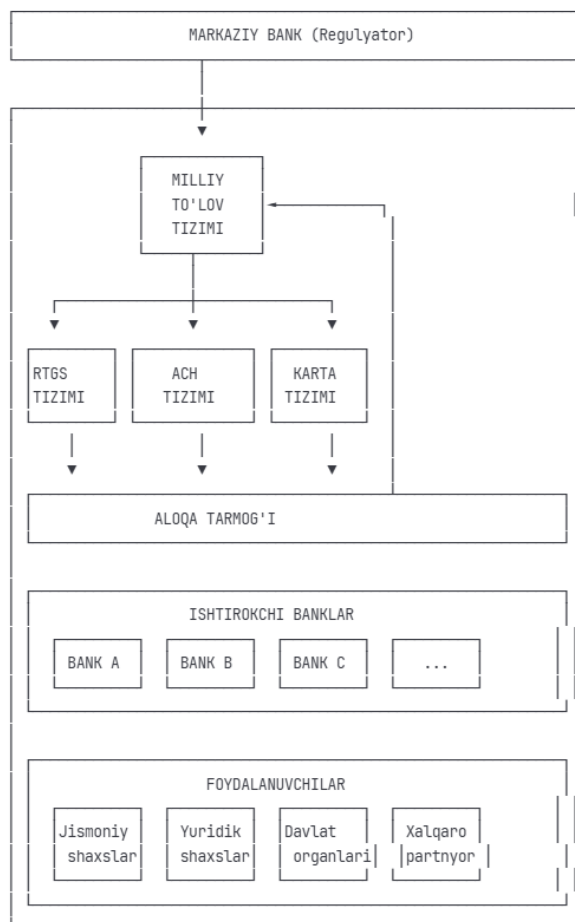
Konseptual modelning shakllanish tamoyillari

3-jadval. Konseptual model shakllanishining asosiy tamoyillari

Tamoyil	Mazmuni	Qo'llanish	Natija
Markazlashtirilganlik	Yagona nazorat markazi	Markaziy bank rahbarligi	Tizimli boshqaruv
Standartlashtirish	Yagona standartlar	Texnik talablar	Muvofiqlik
Xavfsizlik	Ko'p darajali himoya	Shifrlash va autentifikatsiya	Ishonchlilik
Masshtablanish	Kengayish imkoniyati	Modulli arxitektura	Moslashuvchanlik
Uzluksizlik	24/7 ishlash	Rezerv tizimlar	Barqarorlik
Innovatsiyaga ochiqlik	Yangi texnologiyalar	API va integratsiya	Raqobatbardoshlik

3-jadvalda konseptual model shakllanishining asosiy tamoyillari yoritilgan. Unda markazlashtirilganlik, standartlashtirish, xavfsizlik, masshtablashish, uzluksizlik va innovatsiyaga ochiqlik kabi mezonlar ko'rsatilgan. Har bir tamoyilning mazmuni, qo'llanish sohasi va natijasi bilan tizim samaradorligini ta'minlovchi boshqaruv, moslashuvchanlik va raqobatbardoshlik kafolatlanadi.

Milliy to'lov tizimlarining arxitektura modeli

4-diagramma. Milliy to'lov tizimining ko'p qatlamli arxitekturası

4-diagrammada milliy to'lov tizimining ko'p qatlamli arxitekturası tasvirlangan. Markaziy bank regulyator sifatida tizimni boshqaradi. RTGS, ACH va karta tizimlari aloqa tarmog'i orqali banklar bilan bog'lanadi. Ishtirokchi banklar esa jismoniy va yuridik shaxslar, davlat organlari hamda xalqaro hamkorlarga xizmat ko'rsatadi.

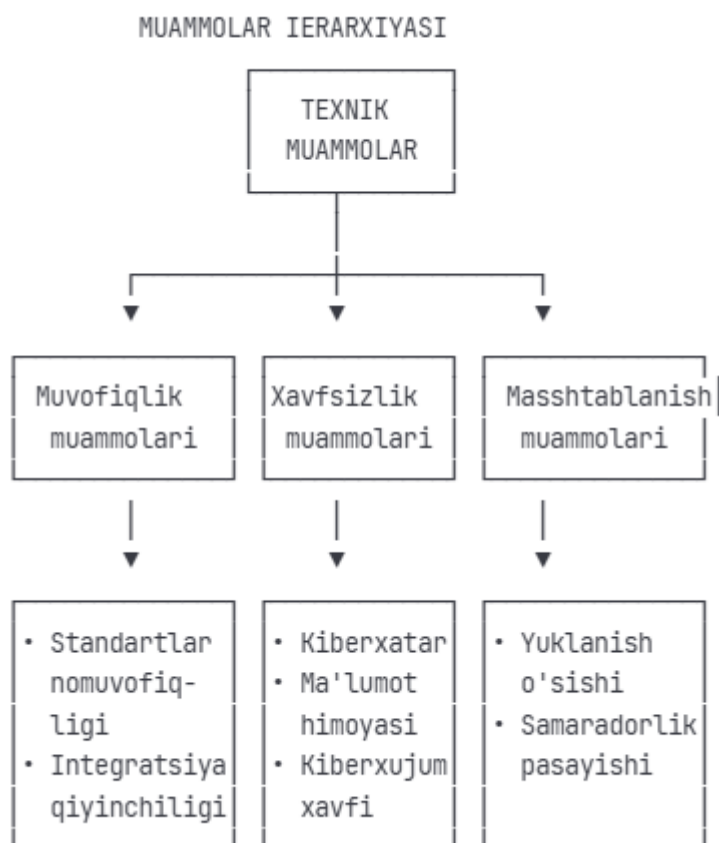
Xalqaro tajriba tahlili

4-jadval. Turli mamlakatlar milliy to'lov tizimlarining qiyosiy tahlili

Mamlakat	Tizim nomi	Ishga tushgan yil	Asosiy xususiyatlar	Innovatsiya darajasi
Rossiya	SPFS	2014	SWIFT muqobili	Yuqori
Xitoy	CIPS	2015	Yuan internatsionallashuvi	Juda yuqori
Hindiston	UPI	2016	Mobil to'lovlar	Yuqori
Braziliya	PIX	2020	Darhol to'lovlar	Juda yuqori
Turkiya	TROY	2016	Milliy kart tizimi	O'rtacha

4-jadvalda turli mamlakatlarning milliy to'lov tizimlari qiyosiy tahlil qilingan. Rossiyaning SPFS tizimi SWIFT muqobili sifatida, Xitoyning CIPS tizimi yuan xalqaro to'lovlarini qo'llab-quvvatlashda, Hindistonning UPI tizimi mobil to'lovlarda, Braziliyaning PIX tizimi darhol to'lovlarda, Turkiyaning TROY tizimi esa milliy kartalar sohasida innovatsiyalarni amalga oshirmoqda.

Konseptual modelning asosiy muammolari
Tadqiqot jarayonida quyidagi asosiy muammolar aniqlandi:

5-diagramma. Konseptual model muammolarining tizimli tahlili

5-diagrammada konseptual model muammolarining tizimli tahlili aks ettirilgan. Texnik muammolar uch toifaga bo'lingan: muvofiqlik, xavfsizlik va masshtablashish. Muvofiqlikda standartlar nomuvofiqligi va integratsiya qiyinchiliklari, xavfsizlikda kiberxatar va ma'lumot himoyasi, masshtablashishda yuklanish ortishi va samaradorlik pasayishi asosiy muammolar sifatida ko'rsatilgan.

Yechimlar va tavsiyalar

5-jadval. Asosiy muammolar va taklif etiladigan yechimlar

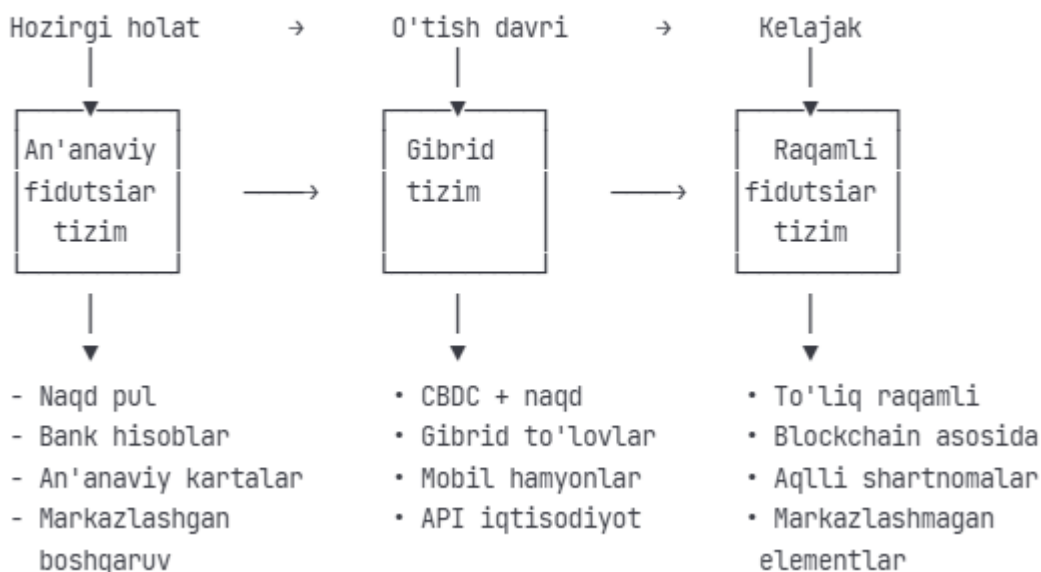
Muammo	Sabab	Taklif etiladigan yechim	Kutilgan natija
Texnik muvofiqlik	Turli standartlar	API standartlashtirish	Yagona interfeys
Xavfsizlik	Kiberxatarlar	Ko'p faktorli autentifikatsiya	Yuqori himoya
Masshtablanish	Yuklanish o'sishi	Mikro-xizmatlar arxitekturas	Kengayuvchanlik
Qonuniy base	Tartibga solish	Moslashuvchan qonunchilik	Innovatsiyaga ochiqlik

5-jadvalda to'lov tizimlarida uchraydigan asosiy muammolar va ularning yechimlari ko'rsatilgan. Texnik muvofiqlik uchun API standartlashtirish, xavfsizlik uchun ko'p faktorli autentifikatsiya, masshtablashish uchun mikro-xizmatlar arxitekturas va huquqiy muammolar uchun moslashuvchan qonunchilik taklif etilgan. Bu chora-tadbirlar yagona interfeys, yuqori himoya, kengayuvchanlik va innovatsiyaga ochiqlikni ta'minlaydi.

Fidutsiar tizimning kelajak istiqbollari

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, fidutsiar pullar tizimi evolyutsiya jarayonida:

FIDUTSIAR TIZIMNING EVOLYUTSIYASI

6-diagramma. Fidutsiar tizimning rivojlanish yo'li

6-diagrammada fidutsiar tizimning evolyutsiya yo'li aks etgan. Hozirgi holatda an'anaviy tizim naqd pul, bank hisoblari va kartalarga asoslangan. O'tish davrida gibrid model CBDC, mobil hamyon va API iqtisodiyotini o'z ichiga oladi. Kelajakda esa blockchain asosidagi to'liq raqamli, aqlli shartnomalar va markazlashmagan elementlar bilan raqamli fidutsiar tizim shakllanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalariga ko'ra, to'lov tizimining konseptual modeli uch asosiy komponentdan – institusional asos, texnologik infratuzilma va tartibga solish mexanizmlaridan iborat bo'lib, ularning muvofiqlashtirilgan ishlashi tizimning samaradorligini belgilab beradi. Shu bilan birga, fidutsiar pullar zamonaviy to'lov tizimlarining poydevorini tashkil etib, markaziy bank nazorati ostida barqaror va ishonchli moliyaviy muhitni ta'minlaydi. Milliy to'lov tizimlari esa mamlakat iqtisodiy mustaqilligi va moliyaviy xavfsizligini kuchaytirishda hal qiluvchi omil sifatida namoyon bo'ladi. Tadqiqotning ilmiy yangiligi to'lov tizimlari bo'yicha yangi nazariy yondashuvlar ishlab chiqilishi, tamoyillar tizimining sistemali nazariya sifatida shakllantirilishi, xalqaro tajribani umumlashtirish va rivojlanish istiqbollari prognozlash bilan belgilanadi. Amaliy ahamiyat nuqtayi nazaridan, model loyihalash uchun asos, milliy va xalqaro darajada qo'llash uchun yo'l-yo'riq hamda strategik rejalashtirishda muhim vosita hisoblanadi. Shu asosda Markaziy banklar uchun yagona milliy to'lov tizimi strategiyasini ishlab chiqish, innovatsion texnologiyalarni qo'llab-quvvatlaydigan regulativ muhit yaratish va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish tavsiya etiladi. Moliyaviy institutlar zamonaviy texnologiyalarga investitsiya kiritishi, kiberxavfsizlik mexanizmlarini kuchaytirishi hamda foydalanuvchilar tajribasini takomillashtirishga e'tibor qaratishi lozim. Davlat organlari esa raqamli iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlovchi qonunchilikni takomillashtirishi, kadrlar tayyorlash tizimini rivojlantirishi va xalqaro standartlarga moslashuvchanlikni ta'minlashi kerak. Kelgusida olib boriladigan tadqiqotlar markaziy bank raqamli valyutalarining ta'siri, blockchain texnologiyasining integratsiyasi, sun'iy intellekt va mashinali o'rganish imkoniyatlari, kross-border to'lovlarni optimallashtirish hamda kiberxavfsizlikni mustahkamlash masalalariga qaratilishi maqsadga muvofiqdir. Umuman olganda, zamonaviy to'lov tizimlarining konseptual modeli fidutsiar pullar asosida shakllanib, markaziy bank nazoratida milliy valyutada operatsiyalar uchun optimal muhit yaratadi. To'lov tizimlarining kelajagi raqamli texnologiyalar, xususan CBDC va blockchain platformalariga asoslanib, an'anaviy fidutsiar tizimni sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tarishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Марченко О.В. Национальная платежная система: концептуальные основы построения в России // Финансы и кредит. – 2014. – №15. – С. 2-10.
2. Кочергин Д.А. Электронные деньги: концепции, функции, типология // Вестник СПбГУ. Серия 5. Экономика. – 2016. – №4. – С. 26-46.

3. Bank for International Settlements. Innovations in retail payments. – Basel: BIS, 2012. – 315 p.
4. Committee on Payments and Market Infrastructures. Digital currencies. – Basel: Bank for International Settlements, 2015. – 20 p.
5. European Central Bank. Virtual currency schemes – a further analysis. – Frankfurt: ECB, 2015. – 37 p.
6. Federal Reserve System. Payment System Risk Policy. – Washington: Board of Governors, 2018. – 45 p.
7. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy bankining 2020-2025 yillarga mo‘ljallangan Strategiyasi. – Toshkent: O‘zMB, 2020.
8. Криворучко С.В., Лопатин В.А. Национальная платежная система: структура, технологии, регулирование. – М.: КноРус, 2013. – 256 с.
9. Usmonov S.A. Raqamli iqtisodiyot sharoitida to‘lov tizimlarining rivojlanishi // Iqtisodiyot va moliya. – 2021. – №3. – B. 45-52.
10. World Bank Group. Digital Payments in Emerging Markets: Trends, Challenges, and Policy Options. – Washington: World Bank, 2020. – 89 p.

**TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: “O‘ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASI FORUMI

YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

TASHKENT STATE
UNIVERSITY OF ECONOMICS

23-24

OCTOBER
2030

1st CONFERENCE:
DIRECTIONS FOR ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF
TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

23-24
OCTOBER
2025

3RD CONFERENCE:
MACHINE LEARNING AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE:
A NEW APPROACH TO ECONOMETRIC ANALYSIS

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

UZBEKISTAN
STRATEGY

23-24 OCTOBER

- ARTIFICIAL INTELLIGENCE
AND DIGITAL TECHNOLOGIES
- ECONOMETRICS AND
BUSINESS ANALYTICS
- DATA SCIENCE (DATABASES)
- DIGITAL GOVERNMENT
- DIGITAL TRANSFORMATION
- ECONOMIC STATISTICS
- QUANTITATIVE MEASUREMENT
OF THE ECONOMY

2nd CONFERENCE:
BANKING AND
FINANCIAL SYSTEM AND
DIRECTIONS FOR DEVELOPING
THE PRIVATE SECTOR

23-24 2025
OCTOBER

- Makroiqtisodiy barqarorlik
- Yashil iqtisodiyotda
mehnat bozori
- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro
iqtisodiy munosabatlar
- Yashil investitsiya va kreditlash
- Yashil texnologiyalar
- Eko turizm
- Yashil innovatsiyalar

СТРАТЕГИЯ
«УЗБЕКИСТАН – 2030»

23-24 2025
OCTOBER

- Makroiqtisodiy barqarorlik
- Yashil iqtisodiyotda
mehnat bozori
- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro
iqtisodiy munosabatlar
- Yashil investitsiya va kreditlash
- Yashil texnologiyalar
- Eko turizm
- Yashil innovatsiyalar

strategy2025.tsue.uz

YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH
SHAROITIDA BARQAROR IQTISODIY
O'SISHNI TA'MINLASH YO'NALISHLARI

2030

<https://strategy2025.tsue.uz/>

TASHKENT STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS ФОРУМ UZBEKISTAN
STRATEGY

ISSN: 2992-8982

Elektron pochta: sq1141983@gmail.com

Telefon: +998 93 124 57 11

Sayt: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Telegram: https://t.me/taraqqiyot_va_talim_uz

ISBN 978-9910-8110-8-1

9 789910 811081

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

1st CONFERENCE:
DIRECTIONS FOR ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF
TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

2030
UZBEKISTAN
STRATEGY

BANK-MOLIYA TIZIMI
VA XUSUSIY SEKTORNI
RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI